

بلاغت

هفتاد و دانش سیاسی

فدای الله بهرامی

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)

سرشناسه	مهرامی، قدرت‌الله، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	هدایت و دانش سیاسی (دوره‌های رزم مقدماتی سطح ۱ و ۲ آجا) / قدرت‌الله بهرامی؛ ناظر علمی مرتضی شیرودی؛ ویراستار زهره استادحسین؛ سرویراستار حسین قاسم حمزه؛ تهیه‌کننده پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (علیه‌السلام).
مشخصات نشر	تهران: انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی آجا؛ سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، معاونت تربیت و آموزش، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۶۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۶۹۴۲-۱۹-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- علل
موضوع	Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979 -- Causes
موضوع	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979 -- Social aspects
موضوع	ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- جنبه‌های مذهبی
موضوع	Iran -- History -- Islamic Revolution, 1979 -- Religious aspects
شناسه افزوده	استاد حسین، زهره، ۱۳۵۹، ویراستار
شناسه افزوده	شیرودی، مرتضی، ۱۳۳۳ -
شناسه افزوده	انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی آجا
شناسه افزوده	سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، معاونت تربیت و آموزش
ردیف	۱۳۹۵ ۴ هـ ۸۶ ب ۱۵۵۱ DSR
بندی دیویدی	۹۵۵/۰۸۳
ماره کتابخانه ملی	۳۳۸۵۴۶۶

هدایت و دانش سیاسی (دوره‌های رزم مقدماتی سطح ۱ و ۲ آجا)

- تهیه‌کننده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (علیه‌السلام)
- نویسنده: قدرت‌الله بهرامی
- ناظر علمی: مرتضی شیرودی
- سرویراستار: حسین قاسم حمزه
- ویراستار: زهره استادحسین
- ناظر علمی سازمان: محمد اکرمی‌نیا
- واپایش نهایی: حسین مهربان
- صفحه آرا: علی نصیرمحمدی
- طرح جلد: مصطفی زینلی
- نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۵
- شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- بها: ۷۰۰۰ تومان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۴۲-۱۹-۳
- ناشر: انتشارات سازمان عقیدتی سیاسی آجا (با همکاری معاونت تربیت و آموزش ساعس آجا)
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه ارتش جمهوری اسلامی ایران

نشانی: تهران، خیابان شهید قدوسی، سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران

معاونت تربیت و آموزش، صندوق پستی ۳۳۹۸ - ۱۶۷۶۵

تلفن: ۸۱۹۵۲۴۰۷ دورنگار: ۸۸۴۰۵۰۰۱

فهرست مطالب

۶	 بیشگفتار
۱۰	 عده

درس اول: علل و زمینه‌های انقلاب اسلامی ۱ (از مشروطه تا ۱۳۴۲)

۱۴	 ۱-۱. نهضت مشروطه
۱۴	 ۱-۱. زه. نهضت پیدایش مشروطه
۱۷	 ۲-۱. اقدامات دین‌داری رضاشاه
۲۱	 ۳-۱. نهضت ملی‌شدن
۲۲	 ۳-۱. قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱
۲۵	 ۳-۲. کودتای ۲۸ مرداد
۲۶	 ۴-۱. لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی

درس دوم: علل و زمینه‌های انقلاب اسلامی ۲ (از ۱۳۴۲ تا ۱۳۵۷)

۳۱	 ۱-۲. قیام پانزده خرداد
۳۴	 ۲-۲. آثار و نتایج قیام پانزده خرداد
۳۴	 ۳-۲. کاپیتولاسیون
۳۷	 ۴-۲. تبعید امام
۳۸	 ۵-۲. قیام نوزده دی قم
۴۰	 ۶-۲. اربعین‌های پی‌درپی و تداوم نهضت
۴۰	 ۷-۲. نماز سیاسی - عبادی عید فطر
۴۱	 ۸-۲. کشتار هفده شهریور
۴۲	 ۹-۲. هجرت امام به پاریس
۴۳	 ۱۰-۲. محرم ماه پیروزی خون بر شمشیر

- ۱۱-۲. بازگشت حضرت امام علیه السلام به کشور و پیروزی انقلاب اسلامی ۴۴
- ۱۲-۲. ویژگی‌های مبارزه امام ۴۵

درس سوم: ارتش و انقلاب اسلامی ایران

- ۱-۳. نقش ارتش در پیروزی انقلاب اسلامی ۴۹
- ۲-۳. بیعت نیروی هوایی با حضرت امام ۵۲
- ۳-۳. انحلال و تضعیف ارتش و مواضع حضرت امام ۵۴
- ۴-۳. جایگاه ارتش در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۵۸
- ۵-۳. ارتش پس از انقلاب اسلامی ۵۹

درس چهارم: دستاوردهای انقلاب اسلامی ۱ (داخلی)

- ۱-۴. دستاوردهای سیاسی ۶۸
- ۱-۴-۱. سرنگونی نظام شاه شاهی ۶۸
- ۲-۴-۱. استقرار جمهوری اسلامی ۶۹
- ۳-۴-۱. افزایش بینش و مسرد مردم ۷۱
- ۴-۴-۱. استقلال و آزادی ۷۳
- ۲-۴. دستاوردهای فرهنگی ۷۵
- ۴-۲-۱. نفی مظاهر فرهنگی غرب ۷۶
- ۴-۲-۲. ارتقای سطح علمی جامعه ۷۸
- ۴-۲-۳. ایجاد روحیه خودباوری ۸۰

درس پنجم: دستاوردهای انقلاب اسلامی ۲ (خارجی)

- ۱-۵. ترویج فرهنگ مردم‌سالاری دینی ۸۴
- ۲-۵. فرهنگ استقلال‌خواهی ۸۷
- ۳-۵. الگوسازی برای جنبش‌های آزادی‌بخش ۸۹
- ۴-۵. استکبارستیزی ۹۲
- ۵-۵. بیداری اسلامی ۹۴

درس ششم: تهدیدهای انقلاب اسلامی (۱)

- ۱-۶. تهدیدات امنیتی ۱۰۱
- ۲-۶. اشغال نظامی ۱۰۵
- ۳-۶. جنگ‌های منطقه‌ای ۱۰۸
- ۴-۶. پایگاه‌های نظامی امریکا پیرامون ایران ۱۰۹
- ۵-۶. کمک به ایجاد گروه‌های سلفی و وهابی ۱۱۲

درس هفتم: تهدیدهای انقلاب اسلامی (۲)

- ۱-۷. تحفه در رنگ اسلامی ۱۱۹
- ۲-۷. راج فساد و تفکر غرب ۱۲۱
- ۳-۷. تبلیغ و ترویج سکولاریسم ۱۲۳
- ۴-۷. تفرقه‌افکنی ۱۲۶
- ۵-۷. ترویج فساد و فحشا ۱۲۹
- ۶-۷. اعتیاد و بیکاری ۱۳۱
- ۷-۷. نفوذ در ارگان‌ها و مراکز علمی و فرهنگی ۱۳۳
- ۸-۷. به‌کارگیری روشنفکرانها ۱۳۵

درس هشتم: سیر مقابله نظام سلفیه با انقلاب اسلامی

- ۱-۸. جاسوسی و عملیات خراب‌کارانه ۱۴۰
- ۲-۸. ارتباط با دولت موقت برای مهار انقلاب ۱۴۳
- ۳-۸. حمایت از تحریکات قومی-مرزی ۱۴۵
- ۴-۸. حمایت از سلطنت‌طلبان ۱۴۶
- ۵-۸. حمله به طبس ۱۴۷
- ۶-۸. تحریک و حمایت از عراق برای جنگ ۱۴۸
- ۷-۸. ترورها ۱۵۰
- ۸-۸. تهاجم فرهنگی ۱۵۲
- ۹-۸. جنگ نرم ۱۵۳
- کتابنامه ۱۵۷

پیشگفتار

اصول عقاید یا اندیشه‌های بنیادی اسلام، پایه و اساس آیین حیات بخش اسلام است و در شکل‌گیری رفتار مسلمانان تأثیری بسزا دارد. زیرا به‌طور کلی، رفتار انسان‌ها - خود آگاه یا ناخود آگاه - متأثر از اصول عقاید، و به عبارت دیگر، جهان‌بینی آن‌هاست. از این رو، برای استقرار و تثبیت نظام ارزشی و رفتاری اسلام، باید مبانی عقیدتی آن بررسی شود.

سازمان عقیدتی - سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، از خجسته نهادهای انقلابی است که رسالت عظیم نشر و گسترش معارف و ارزش‌های اسلامی و مکارم اخلاقی را در ارتش بر عهده دارد. یکی از راه‌های تحقق این مأموریت خطیر «آموزش» است. به همین دلیل، برای ارتقای دانش و بینش اعتقادی - سیاسی کارکنان آجا، اعم از کادر و وظیفه، «تداوم آموزش» نیازی اجتناب‌ناپذیر است.

از آنجا که مخاطبان آموزش‌های عقیدتی - سیاسی به دو دسته پایور و وظیفه تقسیم می‌گردند، بنابراین، با توجه به سطح تحصیلات آنها، دوره‌های گوناگونی برای ایشان اجرامی شود که عبارت‌اند از:

۱. دوره‌های آموزشی کارکنان پایور: آموزش درجه‌داری (عمومی، تخصصی اولیه، تخصصی ثانویه و سرپرستی) و افسری (مقدماتی، عالی و دافوس).

۲. دوره‌های آموزشی کارکنان وظیفه: الف) دوره رزم مقدماتی؛ ب) دوره‌های حین خدمت، که در سه سطح زیر دیپلم، دیپلم و فوق دیپلم، و لیسانس بالاتر انجام می‌پذیرد.

راین‌رو، معاونت تربیت و آموزش س.س.س آجا در راستای رفع نیازهای یادشده و تأمین زیرساخت‌های لازم برای آموزش بهینه، روزآمد و کاربردی و همسوی قوانین و مقررات، راست موضوعه و ابلاغی در حوزه تربیت و آموزش به‌ویژه، نظام جامع تربیت و آموزش ستاد کل نیروهای مسلح و ارتش، اقدام به بازنگری و تدوین متون آموزشی عقیدتی-سیاسی در کلیه سطوح نموده است. بر اساس تدبیر فرماندهی نظام کل نواهی بر استفاده از ظرفیت‌های پژوهشگاه امام صادق (ع)، معاونت تربیت و آموزش س.س.س آجا به تهیه سرفصل برای دوره‌های گوناگون آموزشی اقدام کرد و کار تدوین متون را به آن پژوهشگاه واگذار کرد. پژوهشگاه نیز پس از بررسی و تصویب نهایی سرفصل‌ها در کمیته‌ای علمی، مرکب از نمایندگان معاونت تربیت و آموزش س.س.س آجا و کارشناسان پژوهشگاه، تدوین متن را به نویسنده واگذار نمود. در طول دوره تدوین و نگارش نیز متخصص موضوعی با عنوان ناظر علمی بر روند مرحله تدوین نظارت و اشراف داشته است و پس از طی دوره یادشده، ناظران سازمانی و نهایی نیز متن را نقد و اصلاح و تأیید کرده‌اند.

سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران در راستای اجرای نظام جامع تربیت و آموزش نیروهای مسلح در حوزه آموزش‌های عقیدتی-سیاسی توجه خود را بر چند موضوع محوری متمرکز کرده است:

آموزش قرآن (روخوانی، روان خوانی، ترجمه و مفاهیم، تفسیر)

آموزش عقاید (توحید، عدل، نبوت، امامت، معاد)

آموزش احکام

آموزش اخلاق (اخلاق فردی، اجتماعی، سازمانی و ...)

آموزش مباحث سیاسی

آموزش جهاد و دفاع

آموزش تبلیغ اسلام

آموزش تربیت اسلامی

بدیهی است متن پیش رو به دلیل محدودیت های ناشی از حجم و ساعت آموزش و تنوع موضوعات می تواند پاسخ گوی همه نیازها باشد؛ از این رو، لازم است استادان محترم:

۱. متن حاضر را اساس و مبانی آموزش ها قرار دهند و با بیان شیوا و خلاقیت ناشی از شغل استادی، کاستی های آن را از منابع معتبر دیگر تکمیل کنند و نیازهای فراگیران را برآورده سازند.

۲. نسبت به پرسش های مخاطبان که در چهارچوب موضوعات آموزشی متن پیش روست، نهایت دقت و توجه را معمول دارند و ضمن پاسخ گویی به آنها، موارد را به معاونت تربیت و آموزش س.ع.س آجا منعکس نمایند تا در ویرایش و چاپ های بعدی متن از آن ها بهره برداری شود؛

۳. فراگیران را به سمت فهم و درک مطالب، و نه حفظ آن ها هدایت کنند.

کتاب پیش رو با عنوان هدایت و دانش سیاسی برای دوره های رزم مقدماتی سطح ۱ و ۲ تدوین شده است.

در پایان، معاونت تربیت و آموزش س.ع.س آجا بر خود لازم می داند از نویسنده محترم این کتاب، جناب آقای قدرت الله بهرامی، ناظران محترم

علمی، سازمانی و نهایی، و دیگر دست‌اندرکاران تدوین این متن، به‌ویژه مدیریت و مرکز تدوین متون آموزشی پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع) نهایت سپاس و امتنان خود را اعلام نماید.

از استادان، فراگیران و مسئولان اجرایی آموزش درخواست می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند و تجربه‌های ارزنده خود را، به یکی از روش‌های زیر، به این معاونت ارسال نمایند:

۱. تماس با معاونت تربیت و آموزش سازمان عقیدتی-سیاسی آجا به شماره ۰۲۱-۸۸۴۱۰۰۱۳ و شماره نمابر ۰۲۱-۸۱۹۵۲۴۰۷

۲. مکاتبه به نشانی: تهران، چهارراه قصر، سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، ساختمان شماره دو، معاونت تربیت و آموزش، مدیریت تهیه متون آموزشی.

معاونت تربیت و آموزش
سازمان عقیدتی-سیاسی آجا

مقدمه

در جهان معاصر حوادث مهمی رخ داده است که از میان آن‌ها می‌توان به انقلاب اسلامی اشاره کرد؛ زیرا انقلاب اسلامی دگرگونی‌های وسیعی در سیاست داخلی و خارجی کشور و به تبع آن، دیپلماسی است‌های کلی منطقه و جهان ایجاد کرد. انقلاب اسلامی ایران از انقلاب‌های بزرگ جهان است که جایگاه و خصوصیات منحصر به فردی دارد. این انقلاب ترانست نظام ۲۵۰۰ ساله شاهنشاهی ایران را به همراه رژیم پوسیده پهلوی، که از حمایت‌های همه‌جانبه قدرت‌های شرق و غرب برخوردار بود، از بین برد و حکومتی مستقل و منحصر به فرد که تا کنون در جهان سابقه نداشته است، ایجاد کند و اثری شگرف بر مردم ایران، منطقه و جهان بگذارد و چراغ راهی برای همه مسلمانان و مستضعفان عالم شود. برخی ویژگی‌های بی‌همتای انقلاب اسلامی ایران عبارت است از: مردم ایران از همه قشرهای گوناگون با تظاهرات و اعتصاب‌های عمومی، به رهبری حضرت امام خمینی (ره)، بدون دست‌بردن به

سلاح، قدرتمندترین رژیم منطقه را، که همه قدرت های شرق و غرب آن را حمایت می کردند، سرنگون نمایند که در انقلاب های دیگر سابقه نداشته است؛ ویژگی دیگر آنکه این انقلاب دو ابر قدرت آشتی ناپذیر را برای مقابله با آن به هم نزدیک کرد. همه مستکبران عالم از شاه و رژیم دیکتاتورش حمایت کردند، ولی نتوانستند در برابر قدرت بزرگ ملت مقاومت کنند؛ و در نهایت، ملت زرگ، ایران بدون ذره ای وابستگی به بیگانگان توانست این کار بزرگ را انجام دهد، و حکومتی مستقل و جدید را بنیان گذارد.

پیروزی انقلاب اسلامی، در جزیره ثبات امریکا در منطقه که سرنگونی مهم ترین حلقه مافه عرب در خاور میانه و منطقه راهبردی خلیج فارس را در پی داشت، سبب همه ریختن همه معادلات نظام دو قطبی در جهان شد. بازگشت به ارزش های اسلامی بیداری مسلمانان جهان، رشد نهضت های آزادی بخش ضد استبدادی و استعماری، استقلال سیاسی و فرهنگی، وابسته نبودن به بیگانگان و تکیه بر ملت، و... از دیگر آثار و نتایج انقلاب اسلامی در ایران و جهان بود. ایران در مدت کوتاه، از کشوری وابسته به ام القرای اسلام تبدیل شد. این دستاوردها، خشم روبرسان و دولت های مستکبر را به همراه داشت و آن ها نیز با همه توان با آن به جبهه برخاستند. دشمن در دو بعد داخلی و خارجی کوشید تا انقلاب اسلام را از بیندازد؛ در بعد داخلی با حمله بر ارزش های اسلامی، رواج بی بندوباری، فساد و فحشا و تفرقه افکنی؛ و در بعد خارجی با تحمیل جنگ، کودتا، ایجاد پایگاه های نظامی و راه اندازی گروه های تروریستی سلفی و... به صورت همه جانبه با نظام به مقابله پرداخت تا این الگوی بسیار موفق را در چشم مسلمانان و مستضعفان عالم نابود کند که با یاری خداوند و وحدت و یکپارچگی مردم ایران تا کنون ناکام مانده است؛ از این رو لازم است که همه مردم ایران، به خصوص جوانان،

که آینده‌سازان این انقلاب و نظام‌اند، ضمن مطالعه و تجزیه و تحلیل ابعاد انقلاب اسلامی آن را به مسلمانان جهان بیشتر بشناسانند تا آن‌ها نیز بتوانند بهتر از این الگو استفاده، و در مواقع لزوم از آن حمایت کنند.

این پژوهش بسیار گذرا انقلاب اسلامی را می‌شناساند. سرفصل‌های درسی کتاب به زمینه‌های انقلاب اسلامی، نقش ارتش در انقلاب اسلامی، دستاوردهای داخلی و خارجی در بعد سیاسی و فرهنگی، تهدیدهای خارجی و داخلی و ... مقاله نظام سلطه با انقلاب اسلامی اختصاص یافته است که مطالب هر موضوع در یک یا دو درس بیان می‌شود؛ از این‌رو لازم است که فراگیران برای شناخت بیشتر، فقط به مطالب کتاب اکتفا نکنند و کتاب‌ها و منابع معتبر بیشتری را درباره انقلاب اسلامی مطالعه نمایند.

گفتنی است به کارگزاران مناسب گم‌ناگون در این پژوهش به معنای تأیید نویسنده، ناشر، مترجم، محتوا، ... بلکه بنا به ضرورت برای استناد مطالب از آن‌ها استفاده شده است.

قدرت‌الله بهرامی